

Радоје Д. Симић
Јелена Р. Јовановић Симић*
Филолошки факултет**
Универзитет у Београду

УЛОГА ДИЈАЛЕКТИЗАМА И ЛОКАЛИЗАМА У СРПСКОЈ КЊИЖЕВНОСТИ ДОБА РЕАЛИЗМА

Данашњи читалац може лако препознати књижевни текст из доба реализма, и то не само по његовој специфичној тематици и наративним особеностима, већ и по лексици, фразеологији и стилу. На извесном броју примера аутори намеравају потврдити ову чињеницу.

Кључне речи: дијалектизам, локализам, реализам, књижевност, стил.

1. Неколико речи унапред

1. Не само за српски, већ и за реализам уопште, карактеристични су „жаргон, дијалектизми, особине професионалних говора итд.“ (А. Флакер, РКТ, s. v. 'реализам'). Ми се не намеравамо бивити општим теоријским питањима, већ смо себи поставили задатак да анализом текстова покажемо како с тим у вези стоји српски реализам. При томе би за ову прилику неудобно било узимати само писце са националне и језичке периферије, јер би се могло помислити да је реч о односу периферије и центра српског културног простора. Узимамо стога у разматрање језик Лазе Лазаревића и Светолика Ранковића, из централних области, као и Стевана Сремца, са североистока, Симе Матавуља, са запада, и Б. Станковића са југоистока српског језичког простора. Сремац уз то важи као велики мајстор у сликању локалног амбијента, не само војвођанског него чак и тако удаљеног од његових језичких навика као што је Ниш, док је Лазаревић по општој цени значајан стилиста који је

* jelenajo@bitsyu.net.

** Овај рад написан је у оквиру пројекта 178014 *Динамика структура савременог српског језика*, који финансира Министарство за науку и развој Републике Србије.

знатно унапредио литерарни израз српске књижевности. Предмет нашег интересовања у овом раду неће бити само завичајна реч, како Матавуљева и Сремчева, тако и Лазаревићева, Ранковићева и Станковићева – већ и начин њене уградње у текст.

2. У анализи ће се показати да сва петорица писаца чије смо текстове прегледали имају јак осећај за норму, на једној страни, али и за локални језички колорит средине коју сликају, и карактера које у својим делима граде, на другој. Танано издиференцирана лексика и фразеологија одваја често језик личности од пишчеве речи, али видећемо да су сви они знали за границу преко које није било упутно далеко залазити у локални језички амбијент.

3. Насловом је упућено на локализме и дијалектизме као две различите врсте језичких појава. Видећемо како то треба у крајњој линији схватити, али унапред се може претпоставити да локализмом ваља сматрати неке појаве у оквирима књижевног језика, нормиране, али својствене једном крилу, или једном слоју, а мање познате или сасвим непознате културној комуникацији на осталом простору или у осталим сферама употребе језика. 'Дијалектизам' би се са тога гледишта односио заправо на ванкњижевне, нормом необухваћене језичке јединице и начин њихове употребе.

2. Преглед грађе

1. Упознаћемо се најпре укратко са биографским подацима писаца чија смо дела употребили за нашу грађу.

2. Симо Матавуљ (1852-1908), рођен је у Шибенику, стекао учитељско образовање, а радио у Далмацији, Црној гори и Београду. Писао је о далматинским, црногорским и београдским темама, и сам по себи би био интересантан за опширније језичке студије како су овде овлаш конципиране.

3. Светолик Ранковић (1863-1899) рођен у Великој Моштаници, на западу од Београда – а умро у Београду (ЕСН). Свештеничко образовање стекао је у Кијеву, што се у неким детаљима може осетити и у језику његових дела (Јовановић 2007). Но Ранковићев језик и стил у основи су мотивисани његовом припадношћу епоси реализма. На једној страни, то је доба коначног оформљења и стабилизовања српскога књижевног језика на народној основици (Симић, 1991: 352 и д.), а на другој – то је доба реализма, чији су писци тежили „да прикажу стварност онакву каква она јест“ (РКТ s. v.), не само у домену догађаја и карактера, већ и у домену

језичког понашања. Добром посматрачу не измиче из вида управо укрштање ових двеју тенденција у Ранковићевој прози.

4. Стеван Сремац (1855-1906), рођен у Сенти, а умро у Сокобањи. „Завршио истор.-филол. одсек Велике школе“ (ЕСН). У својим делима сјајно је описивао нарави и употребљавао погођен језички израз управо тих двају подручја, Војводине и југоисточне Србије. И он дакле, као и Матавуљ, пружа драгоцен материјал за проучавање језика књижевности, али из нешто друкчијег угла него што је овде оцртан.

5. Лаза Лазаревић (Шабац 1851-1891 – Београд: ЕСН) својим образовањем надилази остале тадашње књижевнике. Завршио је Велику школу у Београду, али и студије медицине у Немачкој. Невелик број његових приповедака од великог су угледа међу историчарима књижевности, и од исто таквог утицаја на српску културу.

6. Као контролна грађа послужиће нам дело Борисава Станковића, који је – вероватно у складу са својим образовањем, познавањем књижевног језика, као и убеђењима – углавном избегавао локални израз, али је у 'Коштани' делимично прибегао њему као средству колоризирања ликова. Станковић, наиме, припада млађој генерацији (Рођен је у Врању 1876, а умро у Београду 1927. Дипломирао права у Београду 1901; као држ. питамац био у Паризу 1903-1904. Службовао у Београду“).

2.1. Структура и особине локализама

1. Локализми су углавном заступљени у лексичком фонду, и ту их најлакше пратити. Нека нам с тим у вези буду пред очима неки описи одеће.

2. Ранковић је описао одећу младог Ђурице кад полази у 'крстоноше' (преузели смо га из романа *Горски цар*: Ранк., 27):

Први пут је сврнуо на себе пажњу целог села о крстоношама. Тада се управо и замомчио. Мајка му срезала дуге кошуље од убелена конопљана платна, сестра му их извезла црвеним и црним памуком, а уз њих му спремила широке тканице са девет разнобојних пруга и памучне подвезе за дизлуке са кићанкама од вунице. А сам Ђурица, терајући дрва у град, зарадио је чохани јелек и дизлуке, опшивене црним гајтаном, и велики тунос са кићанком.

а) Мало смо затечени изгледом младог кицоша из пре сто педесетак година у Србији. Да није у крстоношама, поверовали бисмо да је стигао директно из Турске. Крстоноше су, наиме, сеоска процесија при којој се носе црквени реквизити, певају побожне песме и говоре молитве

којима се призива киша. Конопљано платно, од којег је Ђуричина кошуља, јесте груб материјал који су сеоске жене ткале од конаца справљених обрадом конопљаног стабла. Тканице су широк шарен појас тврдо ткан од вуне. Дизлуци су били део одеће испод колена до обуће који се обмотавао око ноге и са стране везивао памучном траком. Чоха је била куповни вунени материјал сличан ономе који се данас назива штофом. Јелек је кратак горњи део одеће без рукава. Напред је био отворен или се копчао украсним копчама (каткада и дугмадима). Тунос је фес специјалне израде, пореклом из Туниса.

б) Рекосмо из Турске, јер нам се у машти представља младић источњачки одевен. Тунос, дизлуци, чоха итд. нису само материјално гледано турски део одеће, већ су и сами називи позајмљени из турског језика. Остали су називи домаће провенијенције. Сви они чине део књижевнојезичког лексичког фонда, с тим што су тада били употребљиви у неким крајевима српског националног простора, у другима не. Уз то били су употребљиви, чиме смо напоменули заправо да се ради и о архаичним речима. У питању су дакле покрајинизми или локализми углавном архаичног типа.

3. Други опис узели смо из Матавуљева *Бакоње фра Брне* (Мат., 88-89):

...Фратри и ђаци таман изашли из цркве, а кроз велика врата уђе у двориште сељак у буковичкој ношњи. Чудан ђаво! Глава му обла, а очи велике и сијере као у ђука, десни му брк дуљи од лијевога, на раздрљенијем грудима читаво руно заковрченијех длака. На њему бјеше јечерма са јоште њеколико илика, а не може се распознати какве је масти. Кожна му пашњача сва начичкана пулама, а у њу задјенуо кубуру и арбију. Беневреци му пали испод димњака, те му је трбух покривен само кошуљом, а кроз промахе види му се глибаво месо. На кољенима му се надули беневреци, а под кољенима стегао поткољенице кожне. На ногама му површ издртијех назувака испријечане опанчине! Колико је хладно, није обукао буковички 'аљак', но се огрнуо њим, а једну руку ставио иза оружја...

а) Ако је Ђурица подсећао на источњачко порекло, Матавуљев Букар испод Велебита ни случајно не знамо на кога би могао личити. Јечерма је нека врста јелека (в. горе код Ђурице), а илик, вели састављач речника мање познатих речи (Јован Радуловић), који је такође из тих крајева, да је „врста путаца на ђечерми“. Нама са истока потребно је још додати да је пуце дугме, а свима да је ђечерма¹ у ствари исто што и јелек, само је тамо највероватније од коже, а на истоку углавном од штофа, или

¹ КлШ s. v.: „...тур... прслук...“.

чврсто плетен (каткада украшен гајтанима, копчама итд.). Беневреци су чакшире, доњи део одеће, обично од дебелог материјала.

б) Поред страних, свакако ваља скренути пажњу и на неке домаће речи локалног постања. Сијере очи су сивкасто плаве, али неустаљене нијансе, са преливима. Људи их пореде са лисичјим... Пашњача је објашњена речју силав, чему је за нас ваљало додати – широк појас, овде кожни. 'Машћу' (пре свега црном) назива се заправо боја коже.

в) Нису потребна даља објашњења да увидимо колико је јака, прво, варијација не само лексике, него и облика материјалне културе међу покрајинама и њиховим житељима на територији коју покрива српство. Даље, архаична и позајмљена лексика дају изражајну грађу за шароликост облика живота и обичаја људи.

4. Следи опис одеће сеоског учитеља из хуморног пера Стевана Сремца. Реч је о 'напредном просветару' чије назоре и поступке Сремац мало карикира да би га учинио смешним (Срем., 557):

Кад је дошао у село, дошао је у једном пепељастом капуту, а струк, са ужасним пешевима. У селу је променио одело, да се не би издвајао од народа коме се посветио беше. Лепо га је било видети тако обучена. Бела, чиста кошуља и гаће, јелек, у цепу од јелека вазда *Швајцарска и њен устав*, а испод јелека варошки прслук, опасан танком тканицом, за којом задевене беху једне двојнице, мало краће од учитеља, а танке као учитељеве ноге, које се лепо провиде кроз танко српско платно.

а) За разлику од централних, југоисточних и југозападних крајева, североисток је већ био захваћен европеизацијским процесима, па се то донекле види и по одећи. Ту се, бар у саставу градске ношње, јавља капут са пешевима², али и јелек³, тканице итд.

б) Не бисмо очекивали овакав исход описа Сремчевих локализама, тј. војвођанске лексике, и састава одеће који се њоме назива. Рекосмо горе да је ове крајеве тада већ била захватила европеизација. Но поред капута и књиге у цепу, ту су и турцизми јелек и пеш. Традиционалне српска навике из старог краја још дуго после Велике сеобе држале су се код становништва Војводине, наравно поред новоусвојених и новонасталих у новом завичају.

² КлШ s. v. 'пеш': „...тур... 1. предњи део хаљине. 2. крај одеће који се издужује као реп (об. код фрака), скут...“.

³ КлШ s. v.: „...тур... у мушкој и женској народној ношњи везом украшен прслук од чоје, сукна, сомота или свиле...“.

5. Станковић се, рекосмо горе, углавном служио књижевном речи, и у свом излагању, као и у дијалогу. Али се и код њега могу наћи елементи локалне речи и у опису, а у 'Коштани' и у дијалогу.

Узећемо најпре један овлашан опис женске одеће и делића кућног угођаја из 'Нечисте крви', која је писана књижевним језиком, али инвентар локалних употребних предмета и делова покућства имају локалне и називе:

Софка, да се не би прљала, била је обукла неки стари минтан, који јој је био тесан, те су јој се прса чисто кршила. Тако исто, да јој не би прашина падала по коси, била је овлаш завила главу великом зејтинлијом шамијом, те јој је лице одударало јасније и свежије. Ветрила је и пајала собе. Њене нануле звечале су по доксату горњег боја – БСтНК, 42.

Минтан је, према речнику мање познатих речи на крају књиге – „дуга мушка хаљина“.

'Зејтинли' ће бити исто што и 'маслинасте боје'.

Шамија је „женска марама за убрађивање“.

Нануле су дрвене папуче, доклат је тераса, а 'горњи бој' је спрат старинских кућа кад су имале приземље и спрат.

6. Лаза Лазаревић по уметничким квалитетима свог дела ваљало би да заузме прво место у групи писаца чије текстове наведосмо. Али по количини супстандардних елемената његов књижевни израз стоји на зачељу, јер Лазаревић је успевао да народну реч преведе у свет уметничког приповедног ткања, које и данас не губи своје особености (Симић, 1991: 370).

Опис одеће код Лазаревића не одудара од оне код осталих приповедача, али с тим што Лазаревић спацијалне изразе вешто користи као стилизацијско средство за оживљавање приче. Између осталог он напомиње да је то 'турска' ношња:

Он, тј. мој отац, носио се, разуме се, турски. Чисто га гледам како се облачи: џемадан од црвене кадифе с неколико катова златна гајтана; поврх њега ћурче од зелене чохе. Силај ишаран златом, за њега заденута једна харбија с дршком од слонове кости. Поврх силаја трамболос, па ресе од њега бију по левом боку. Чакшире са свиленим гајтаном и бућметом, па широки пачалуци прекрилили до пола ногу у белој чарапи и плитким ципелама. На главу тури тунос, па га мало накриви на леву страну, у рукама му абонос-чибук с такумом од ћилибара, а с десне стране под појас подвучена, златом и ћинђувама извезена дуванкеса. Прави кицош! Лаз. 62.

Необични детаљи којима је окићен Лазаревићев кицош чине његову одећу упадљивом, јер је у време на које се описи односе то сигурно била врло отмена ношња. 'Џемадан' и 'тунос' већ су нам познати; 'ћурче' је деминутив према 'ћурак' – „огртач постављен крзном, кожух“ (РМС); 'харбија' (= арбија, в. код Матавуља) је „шипка за пуњење пушке“ (РМС), 'трамболос' је украсни појас, 'бућме' – „украсни гајтан на мушким сукненим или чоханим хаљинама“; 'пачалци' су доњи делови ногавица на чакширама, 'такум' опрема или нека врста додатка чему.

2.2. Дијалектизми

1. Под термином дијалектизам подразумеваћемо ненормиране језичке појаве, којих су писци били свесни, а узимали су их да упуте на локалне језичке навике неприхваћене у књижевном језику. Оне се најбоље огледају у говору личности, и служе заправо за њихову карактеризацију.

2. Довољно је опет узети по који пример из текста сваког од наших писаца и да се види како говоре људи које они у својим делима описују. Најпре ево дела здравице коју у код Матавуља изговара Чагљина у част свог рођака 'вра Наћвара' (Мат., 36-37):

У здравље ваше добродошлости, ка што је увик било наше добропрошлости, јер она увик наше жеље и нашу душу, је она оди и броди миђу нама гришницима баш ка мудрос миђу воловима... Ка Бог што све зна – јер мудрос, честитос, богољубнос. скрушенос, крипос, липос, милос, душевнос, радос, понизнос, у теби су ка у врићи. А потом и потом, наш драги и благословени, славни, вирни и мирни, ка што си носија, посија, просија и разносија, долика до воде, горика до брда, дакле, у глави чујеш, а у ушима видиш, а под петама је лако ономе ко је обувен, а у души ко је крижом умијен. Дакле, нека се личи кога боли овом светом свром, ка ти, вра Брне, ка и они наши сви прошли дуовници! Дакле: алвундандара, живија наш дични вра Брне!

Сем видних назнака да је реч о католичким 'вирницима', јасно је да су у питању католици и по икавском изговору речи (увик, миђу нама, у врићи итд.). Даље је видно да се финална вокалска група -ао сажима у -а (као, носија, просија и сл.), да крајње -т после с ишчезава из изговора (душевнос, радос, липос, крипос и др.), итд. Све су ово ванкњижевне појаве, дакле покрајински дијалектизми који служе тзв. колоризацији.

3. Светолик Ранковић није склон служити се дијалектизмом, па у дијалошким секвенцама својим јунацима у уста често ставља књижевну

реч (- Добро јутро. чича! – поздрави га Ђурица и пружи руку. – Добра ти срећа! Откуд тако рано? – Хоћу у чаршију. Обосих, а и соли ми нестале, па да потражимо...). Но повремено он се служи дијалекатском речи, рекло би се да истакне примитивизам најнесимпатичнијих ликова. Из Ранковићева дела преузећемо исечак разговора апсанције и пандура:

- Ма виђи-дер, Раде, вамо под прозорима. Нешто ми се ноћас једнако причињаваше нека лупњава.
- А-а-а-а... – зевну Радисав и погледа га сањиво. – Ће велиш?
- Па виђи вамо, болан. Знаш ти ја сад ће је!

Ијекавизам и понешто још – једини су елементи којима се Ранковић служи да наговести 'сељачки' говор. Очито нити је био склон служити се њима, нити је био особито вешт у томе. Изгледа да му је овде било више стало да истакне глумљени немар с којим се апсанција Радисав односи према бекству затвореника, да би прикрио своје саучешће у томе, него до примитивизма његове речи.

4. Сремац је рекосмо велики мајстор у хватању језичких нијанси и њиховој употреби у приказивању својих ликова. Опет ћемо се послужити приповетком Лимунација на селу, и пренети дијалог учитеља Сретена и школског служитеља (Срем., 370-371):

- Ама ко си ти, ко тебе посла да ме пратиш и мотриш? Ко си ти!
- Је л ја?
- Ти, ти, да!
- Ја сам вамулус у овој школи одвајкада. Је л ти реко, господине, чим дође у село?!
- Море, ти си једна бирокрачина, видим ја. Писмен си ти, видим ја, него признај!
- Ама нијесам писмен, очију ми, господине! А да сам писмен, куд би мој крај данас био! Не знам, господине ни читати ни писати!
- Хм! Дакле не знаш? А знаш ли ти ко сам ја кад се турим неком на врат; јеси ли чуо, море, то?!
- Како да нијесмо чули, господине!? Чули смо све. Знаш како веле: добар глас иде далеко, а зао још даље. Па тако и с тобом. Рекоше нам. Дође нам абера за тебе. „Е, што вам сад, веле долази једна, да простиш, једна несрећа, једна напаст и гурема, један кијавет у село – веле они за тебе – мани се, веле! Оће да кукате црнога Маринка!“

У овом исечку и Сремац, слично ономе што рекосмо о Ранковићу, више води рачуна да снизи језичку компетенцију и једнога и другог саговорника, да их прикаже приземним, него да наслика 'вамулуса' као

сеоски лик. Мешовити израз – на једној страни 'нијесам', а на другој 'оће да кукате' – сведоче или о извесној непажњи са којом се писац односи према случају, или пак о жељи да не открије локалитет на којем се дешава смешна епизода. 'Гурема' (лоше објашњена у речнику на крају књиге) у РМС се тумачи као „они који имају потраживања из заоставштине умрлога“, дакле несолидарна руља наследника или сл.

5. Код Лазаревића дијалог има нешто мањи значај и заузима мање простора него код осталих аутора које помињемо. Мање је и колоризиран. Но узимамо један из приповетке 'Све ће то народ позлатити', где се казанција Благоје сликовито представља као узнемирени родитељ пред сусрет са својим обогаленим сином који се враћа из рата. Благоје описује доживљаје у раду са коњима. Тера неку немирну кобилу:

...Ама овако савије главу! Ама ту требају руке! Да пукну вукући. Онда кад трчи, па све овако – он тури главу међ ноге, – а ја држи, држи! Па напоследку, кад ништа не помаже, а ја у стог или у тарабу, у зид, где стигнем! Ништа она под нагим богом не види, само кад једампут ухвати хук! А ја у плот, па кад лупи главом, ја мислим оде до ђавола и она, и ја, и кола, и све! А оно ништа! Па после још иде мирно као буба! Али нико други није умео с њом као ја! Калфа Видак ишао једампут по бакар на Саву, а она само овако – он опет тури главу међ ноге и испружи браду као да му је ђем у устима. – Видак испусти узде, па легне у кола, а она све преко чагрћа, по јендецима, па трчи, па трчи, па трчи... Лаз. 150-151.

Поново је и овде видно да Лазаревић увек сваки детаљ успешно користи за стилизацију израза. Нпр. двапут се враћа на карикатурално приказивање како кобила ставља главу међу ноге кад одбија послушност и отима се команди. Такав је и опис рвања са кобилом и губитак контроле над њом: „Ништа она под нагим богом не види, само кад једампут ухвати хук! А ја у плот, па кад лупи главом, ја мислим оде до ђавола и она, и ја, и кола, и све!“. Томе служе и небични изрази типа '(ухватити) хук', '(преко) чагрћа' (РМС: „чагљеви, смрзнуто блато“) или сл.

6. Позајмићемо на крају и део монолога који изговара стари Митке у Станковићевој 'Коштани', заражен дубоком тугом и дертом за животом:

Зар мене бре да убијев? Мене? Што ги још у турско време, по Скопље, Солун, Серез, куда ме онај мој брат праћаше по трговину... и т'г све што од турску веру и по царски друм нађешем, све терашем испред себ... И паше ми се склањашев... „Митка је тој, викав, на чорбаци Арсу брат“... Па зар мене да убијев... Тики па да ме убише!... – БСП, 218.

И обличним карактеристикама речи, као и речником, текст сасвим подсећа на локални говор Врања. Чорбација је у овом контексту „добростојећи човек, газда, господар“ (КлШ s. v.), а 'тики' значи „скоро, готово“.

3. Закључак

1. Анализа грађе показала да је да српски реализам својим особеностима, како језичким и стилским, тако и поетолошким у целини, показује општу слику европског реализма.

2. Локализми, видели смо, представљају језичку грађу локалне провенијенције која чини део књижевног језика, док су дијалектизми ванкњижевна локална грађа.

Показало се, међутим, да језичка грађа није увек била само пасивно средство сликања локалног амбијента, већ у већој или мањој мери бива успешно употребљена у стилизацијске сврхе.

Извори

- БСтНК 2004: Б. Станковић, *Нечиста крв*, Београд: Политика.
БСтП 1957: Б. Станковић, *Изабране приповетке*, Београд: Просвета.
КлШ 2008: И. Клајн и М. Шипка, *Велики речник страних речи и израза*, Нови Сад: Прометеј.
Лаз. 1963: Л. Лазаревић, *Приповетке*, Београд: Просвета.
Мат. 1990: С. Матавуљ, *Бакоња фра Брне*, Београд: Бигз, Цепна књига.
Ранк. 1958: Св. Ранковић, *Горски цар*, Београд: Нолит, Школска библиотека.
Срем. 1977: Ст. Сремац, *Поп Тира и поп Спира и Лимунација на селу*, Београд: Просвета.

Литература

- Белић 1998а: А. Белић, *О великим ствараоцима – Вукова борба за народни и књижевни језик*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
Белић 1998б: А. Белић, *Око нашег књижевног језика*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
ЕСН 2008: *Енциклопедија српског народа*, Београд: Завод за уџбенике.
Јовановић 2007: Ј. Јовановић, *О проблему преурађене детерминације (на грађи из језика Св. Ранковића)*, Српски језик и друштвена кретања, Зборник радова са научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу (31. X – 1. XI 2006), Крагујевац 2007, 129-142.

РМС 1967-1976: *Речник српскохрватскога књижевног језика I-VI*, Нови Сад: Матица српска.

Симић 1991: Р. Симић, *О нашем књижевном језику*, Никшић: Универзитетска ријеч.

Radoje Simić und Jelena Jovanović

**ÜBER DIE ROLLE DER DIALEKTISMEN UND LOKALISMEN IN
SERBISCHER LITERATUR DER REALISTISCHEN EPOCHE**

(Zusammenfassung)

An einigen Beispielen die Autoren haben an die Eigenheiten de Sprache realistischer Schriftsteller bei den Serben hingewiesen. In einer Perspektive betrachtet, benutzen sie die lokalen schriftsprachlichen Elemente aus dem Gebiet, wo sie Ihre Erzählung lokalisieren, und andererseits findet man in ihren Texten auch die dialektalen Ausdrücke. Die beiden Gruppen der Sprachelemente in ultima linea werden in zwei verschiedenen stilistisch relevanten Zwecken bentzt. Erstens, werden sie einfach als Erzählstoff aufgefasst, und zweitens aber als Stilisierungsmittel im literarischen Text.

Schlüsselwörter: Dialektismus, Lokalismus, Realismus, Literatur, Stil.